



AO7

2

A

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

1. 'अनल' या शब्दाचा समानार्थी शब्द सांगा.

- (a) पावक (b) कानन (c) भुजंग (d) विहग

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) बरोबर इतर सर्व चूक (2) (a) आणि (c) बरोबर इतर सर्व चूक  
(3) फक्त (c) बरोबर इतर सर्व चूक (4) फक्त (a) बरोबर इतर सर्व चूक

2. खालीलपैकी कोणत्या वाक्यात परिणामबोधक उभयान्वयी अव्ययाचा वापर केला आहे?

- (a) गुरुजी आले आणि मुले उभी राहिली.  
(b) दान द्या अथवा जेऊ घाला, दोन्ही एकच आहे.  
(c) कुणीतरी लवकर यावे, यास्तव ती येरझारा करते.  
(d) तू जा, पण लवकर ये.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक (2) (b) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक  
(3) (c) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक (4) (d) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक

3. 'कोणीकोणी असे म्हणतात, हे मात्र खरे!' या वाक्यातील अधोरेखित सर्वनामाचा प्रकार ओळखा.

- (1) अनिश्चित सर्वनाम (2) अनुसंबंधी सर्वनाम  
(3) प्रश्नार्थक सर्वनाम (4) आत्मवाचक सर्वनाम

4. कर्तव्य, शक्यता, योग्यता, इच्छा या गोष्टींचा बोध देणाऱ्या क्रियापदाची योजना कोणत्या प्रकारच्या वाक्यात असते?

- (1) स्वार्थी (2) आज्ञार्थी (3) संकेतार्थी (4) विध्यर्थी

5. अकरणरूपी वाक्ये म्हणजे कोणत्या प्रकारची वाक्ये?

- (1) नकारार्थी (2) स्वार्थी (3) आज्ञार्थी (4) होकारार्थी

6. 'मऊ मेणाहुनी अम्ही विष्णूदास कठीण वज्रासी भेदू ऐसे' या ओळीतील 'मऊ मेणाहुनी' याचा ध्वन्यर्थ :

- (1) क्षणात वितळणारे (2) अतिशय पातळ  
(3) प्रेमळ किंवा दयाळू (4) मेणाहून मऊ असलेले

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

7. 'मला असले वागणे आवडत नाही'. या वाक्याचे रूपांतर उद्गारार्थी वाक्यात करताना खालीलपैकी कोणता बदल योग्य आहे ?

- (1) हो! मला असले वागणे आवडत नाही. (2) छे! मला असले वागणे आवडत नाही.  
(3) ऊंहू! मला नाही आवडत असले वागणे. (4) नाही! मला नाही आवडत असले वागणे.

8. 'आमचे एक ग्रामस्थ कलेक्टर कचेरीत कारकून असल्यामुळे त्यांच्याकडे आम्ही बिऱ्हाड ठेवले' कर्म ओळखा.

- (1) ठेवले (2) आम्ही (3) त्यांच्याकडे (4) बिऱ्हाड

9. 'शहाण्याला शब्दाचा मार' या म्हणीला विरुद्धार्थी म्हण खालील पर्यायातून ओळखा.

- (1) गोरा गोमटा नि कपाळ करंटा.  
(2) गाढवाला गुळाची चव काय ?  
(3) गाढवापुढे वाचली गीता कालचा गोंधळ बरा होता.  
(4) गाढवांचा गोंधळ नि लाथांचा सुकाळ.

10. खाली दिलेल्या पर्यायी शब्दात कोणता शब्द तत्सम आहे ?

- (a) जमीन (b) भुई (c) पृथ्वी (d) काळी आई

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक (2) (b) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक  
(3) (c) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक (4) (d) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक

11. 'गाय गोठ्यात हंबरते' हे विधान वाक्याच्या कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (a) विधानार्थी (b) प्रश्नार्थी (c) नकारार्थी (d) आज्ञार्थी

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) बरोबर बाकी सर्व चूक (2) फक्त (b) बरोबर बाकी सर्व चूक  
(3) फक्त (c) बरोबर बाकी सर्व चूक (4) फक्त (d) बरोबर बाकी सर्व चूक

12. 'आम्हा मुलांना कोण विचारतो' या वाक्यातील विशेषण ओळखा.

- (a) दर्शक विशेषण (b) संबंधी विशेषण  
(c) नामसदृश विशेषण (d) सार्वनामिक विशेषण

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक (2) (b) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक  
(3) (c) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक (4) (d) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

13. 'आत्मवंचना' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द खालील पर्यायातून ओळखा.

- (1) आत्मशांती (2) आत्मचरित्र (3) आत्मपुराण (4) आत्मस्तुती

14. 'गुन्हेगार' हा शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत आला आहे ?

- (1) अरबी (2) फारसी (3) पोर्तुगीज (4) गुजराती

15. सुद्धा, देखील, ही, केवळ, फक्त ही कोणत्या प्रकारची शब्दयोगी अव्यये आहेत ?

- (a) संग्रहवाचक शब्दयोगी अव्यय (b) संबंधवाचक शब्दयोगी अव्यय  
(c) तुलनावचक शब्दयोगी अव्यय (d) हेतुवाचक शब्दयोगी अव्यय

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक (2) (b) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक  
(3) (c) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक (4) (d) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक

16. 'सिंह' या शब्दातील अनुस्वाराचा उच्चार ज्या शब्दातील अनुस्वारासमान होतो, त्या शब्दाचा पर्याय लिहा.

- (1) पतंग (2) वंदन (3) श्रीखंड (4) संशय

17. 'नाश' या शब्दाचा समानार्थी शब्द असलेले वाक्य ओळखा.

- (a) पृथ्वीचा स्तर बिघडला आहे. (b) पृथ्वीचा अक्ष हलला आहे.  
(c) पृथ्वीचे अस्तर दुभंगले आहे. (d) पृथ्वीचा क्षय' ठरलेला आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (c) बरोबर इतर चूक (2) फक्त (d) बरोबर इतर चूक  
(3) (c) आणि (d) बरोबर इतर चूक (4) फक्त (a) बरोबर इतर चूक

18. 'आम्ही जातो आमुच्या गावा' हे वाक्य कोणत्या प्रकारात मोडते ?

- (1) केवलवाक्य (2) मिश्रवाक्य (3) प्रधानवाक्य (4) संयुक्तवाक्य

19. 'मुले खेळली असतील.' या वाक्याचा काळ ओळखा.

- (1) अपूर्ण भविष्यकाळ (2) पूर्ण भविष्यकाळ  
(3) रीति भविष्यकाळ (4) साधा भविष्यकाळ

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

20. वाक्यार्थ ओळखा - ' वाचाल तर वाचाल'.

- (a) जगलात तर वाचाल. (b) वाचलात तर वाचाल.  
(c) खूप वाचा, आयुष्यात उपयोगी पडेल. (d) वरीलपैकी एकही नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक (2) (b) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक  
(3) (c) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक (4) (d) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक

21. खाली दिलेल्या शब्दांतील कानडी शब्द अचूक ओळखा.

- (a) किल्ली, गाजर, खलबत्ता (b) बटाटा, तंबाखू, हापूस  
(c) कंबर, गुडघा, पोट (d) घास, घर, भाऊ

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक (2) (b) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक  
(3) (c) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक (4) (d) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक

22. "भर दरबारात माधवराव पेशव्यांनी गंगोबा चंद्रचुडांच्या श्रीमुखात दिली'. अधोरेखित केलेल्या शब्दाची शब्दशक्ती कोणती ?

- (a) अभिधा (b) लक्षणा (c) व्यंजना (d) यापैकी नाही

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) आणि (b) बरोबर अन्य सर्व चूक (2) (b) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक  
(3) (c) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक (4) (d) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक

23. 'तो येवो वा न येवो, मी जाणारच,' या वाक्यातील अधोरेखित उभयान्वयी अव्ययाचा प्रकार कोणता ?

- (a) समुच्चयबोधक उभयान्वयी अव्यय (b) विकल्पबोधक उभयान्वयी अव्यय  
(c) न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय (d) परिणामबोधक उभयान्वयी अव्यय

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक (2) (b) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक  
(3) (c) आणि (b) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक (4) यापैकी एकही नाही

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

24. 'कृपण' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द कोणता ?

- (a) कंजूष (b) शापित (c) उदार (d) लोभी

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) बरोबर अन्य चूक (2) फक्त (b) बरोबर अन्य चूक  
(3) फक्त (c) बरोबर अन्य चूक (4) फक्त (d) बरोबर अन्य चूक

25. पुढील शब्दांतील शुद्ध शब्द अचूक ओळखा ?

- (1) उत्कृष्ट (2) कनिष्ट (3) ज्येष्ठ (4) वरील एकही नाही

26. षष्ठी विभक्तीची प्रत्यये कोणती ?

- (1) त, ई, आ (2) नी, शी, ई (3) चा, ची, चे (4) ऊन, हून

27. 'निशाचर' म्हणजे काय ?

- (1) दानधर्म करणारा (2) एकाच गोष्टीचा नाद करणारा  
(3) रात्री फिरणारा (4) अपत्य नसणारा

28. वाक्यसंश्लेषण म्हणजे \_\_\_\_\_ होय.

- (1) वाक्यविचार (2) वाक्यसंकलन (3) वाक्य (4) संमिश्रवाक्य

29. 'रामूचा शर्ट फाटला' या वाक्यातील उद्देश्य ओळखा.

- (1) रामूचा (2) शर्ट (3) फाटला (4) यापैकी नाही

30. 'गुलामगिरी' हे नाम नामाच्या कोणत्या उपप्रकारातील आहे ?

- (1) सामान्य नाम (2) भाववाचक नाम  
(3) पदार्थवाचक नाम (4) समूहवाचक नाम

31. खालील गटातील तत्सम शब्दांचा गट ओळखा.

- (1) पान, कान, दूध (2) कन्या, सत्कार, उत्सव  
(3) पोट, घाम, ओठ (4) आग, ग्रंथ, काम

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

32. 'रस्त्यातून जाताना सावकाश व जपून चालावे'. या वाक्यातील 'सावकाश' व 'जपून' हे शब्द कोणत्या अव्ययाचे प्रकार आहेत ?

- |                       |                                 |
|-----------------------|---------------------------------|
| (a) स्थितिदर्शक अव्यय | (b) गतिदर्शक अव्यय              |
| (c) कालवाचक अव्यय     | (d) रीतिवाचक क्रियाविशेषण अव्यय |

पर्यायी उत्तरे :

- |                                  |                                  |
|----------------------------------|----------------------------------|
| (1) (a) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक | (2) (b) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक |
| (3) (c) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक | (4) (d) फक्त बरोबर बाकी सर्व चूक |

33. 'मी रोज सकाळी पहाटे उठतो व एक तासभर शाळेचा अभ्यास करतो' हा वाक्यप्रकार कोणता ?

- |                |               |                  |                 |
|----------------|---------------|------------------|-----------------|
| (1) मिश्रवाक्य | (2) केवलवाक्य | (3) संयुक्तवाक्य | (4) प्रश्नार्थी |
|----------------|---------------|------------------|-----------------|

34. 'ज्या वर्णाचा उच्चार स्पष्ट करण्यासाठी स्वरांचे सहाय्य घ्यावे लागते, त्यांना \_\_\_\_\_ म्हणतात.

- |             |          |            |                  |
|-------------|----------|------------|------------------|
| (a) स्वरादी | (b) स्वर | (c) व्यंजन | (d) संयुक्त स्वर |
|-------------|----------|------------|------------------|

पर्यायी उत्तरे :

- |                                  |                                     |
|----------------------------------|-------------------------------------|
| (1) (a) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक | (2) (b) आणि (c) बरोबर अन्य सर्व चूक |
| (3) (c) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक | (4) (d) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक    |

35. मराठी वर्णमालेत इंग्रजी भाषेतून कोणते दोन स्वर स्वीकारले आहेत ?

- |           |           |            |           |
|-----------|-----------|------------|-----------|
| (a) ए व ऐ | (b) ऊ व औ | (c) ऋ व लृ | (d) ॲ व ॳ |
|-----------|-----------|------------|-----------|

पर्यायी उत्तरे :

- |  |                                  |
|--|----------------------------------|
| (1) (a) आणि (c) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक | (2) (b) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक |
| (3) (c) आणि (d) बरोबर अन्य सर्व चूक      | (4) (d) फक्त बरोबर अन्य सर्व चूक |

36. 'योग्य अयोग्याचा विचार न करणे' या अर्थाचा वाक्प्रचार खालील पर्यायातून ओळखा.

- |                    |                        |
|--------------------|------------------------|
| (1) विधिनिषेध नसणे | (2) वास्तुपुस्त न करणे |
| (3) शरसंधान करणे   | (4) विडा उचलणे         |

37. 'धृतराष्ट्र' या शब्दात एकूण व्यंजने किती ?

- |         |         |         |        |
|---------|---------|---------|--------|
| (1) पाच | (2) सहा | (3) सात | (4) आठ |
|---------|---------|---------|--------|

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK



38. 'पृथ्वी' या अर्थी खालील कोणता शब्द योजिला जात नाही ?

- (1) अवनी (2) धरा (3) भूमी (4) सविता

39. 'हालअपेष्टा सहन करण्याचा गुण' या शब्दसमूहाला खालील पर्यायातून योग्य शब्द सांगा.

- (1) प्रतिक्षा (2) तितिक्षा (3) साम्यवादी (4) मनकवडा

40. खाली दिलेल्या पर्यायातून देशी शब्द अचूक ओळखा.

- (1) मधु (2) वृक्ष (3) इनाम (4) झाड

41. खालील वाक्यप्रकार ओळखा.

'पाऊस पडला असता तर हवेत गारवा आला असता'.

- (1) प्रश्नार्थी (2) संकेतार्थी (3) विध्यर्थी (4) स्वार्थी

42. जा, ये, ऊठ, बस या मुळच्या धातूंना प्रत्यय लागून बनविलेल्या क्रियापदांना काय म्हणतात ?

- (1) सिध्द क्रियापद (2) साधित क्रियापद  
(3) संयुक्त क्रियापद (4) अकर्मक क्रियापद

43. 'मोगलाई', 'नवलाई' हे शब्द शब्दसिद्धीच्या खालीलपैकी कोणत्या उपप्रकारातील आहेत ?

- (1) प्रत्ययघटित (2) उपसर्गघटित (3) सामासिक (4) अभ्यस्त

44. 'भिकान्याला मी एक सदरा दिला; शिवाय त्याला जेवू घातले'. या वाक्यातील उभयान्वयी पोटप्रकार कोणता ?

- (1) परिणामबोधक (2) न्यूनत्वबोधक (3) समुच्चयबोधक (4) विकल्पबोधक

45. खालील शब्दयोगी अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

'सारखा'

- (1) योग्यतावाचक (2) संग्रहवाचक (3) कालवाचक (4) हेतुवाचक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

खाली दिलेला उतारा वाचून त्याखालील प्रश्न क्रमांक 46 ते 50 ची उत्तरे लिहा.

साहित्याची निर्मिती 'स्वान्तःसुखाय' करायची की 'बहुजन हिताय' करायची या प्रश्नाचे उत्तर संतकवींनी निःसंदिग्धपणे दिले आहे. साहित्य हा त्यांच्या दृष्टीने बुद्धिविलास नव्हता. आत्माविष्काराचे ते एक साधन होते. पण संतांची आत्माभिव्यक्ती समाजासाठी होती. 'जे का रंजले गांजले' त्यांना आपल्या प्रेमसूत्रात गुंफून घ्यायचे आणि त्यांच्या जीवनातील दुःखाचा निरास तत्वबोधाने करायचा हेच संतांचे प्रमुख उद्दिष्ट होते. कलानंदासाठी संतकवी लिहित नव्हते. सौंदर्यनिर्मिती हे साहित्याचे प्रयोजन असते हे खरे, पण सुंदर कलाकृती निर्माण करण्यात संत कधी रमलेले दिसत नाहीत. त्यांच्या काव्यात भावसौंदर्याच्या लाटा अनेक ठिकाणी उचंबळून आल्या असल्या तरी आपल्या कलाचातुर्याने रसिकांना मंत्रमुग्ध करावे, आपल्यातल्या कलावंताला संतुष्ट करावे ही त्यांची भूमिकाच नव्हती. समाज आणि परमेश्वर या दोन बिंदूवर लक्ष ठेवून त्यांच्या साहित्याची गंगा भक्तीच्या व प्रबोधनाच्या वाटेने वाहात गेली आहे. सत्य, शिव आणि सुंदर यांच्या आराधनेतच संत साहित्यिक निमग्न झाले होते. सृष्टीसौंदर्याच्या मुळाशी असलेला परमेश्वरी शक्तीचा अपूर्व विलास पाहून आणि अनुभवून ते भारावले होते. भौतिक सुंदरतेच्या मोहात मनुष्याने गुरफटून जाऊ नये. त्याने आपल्या ठायी असलेल्या आत्मिक सौंदर्याचे चिंतन करावे. कृतार्थतेचा अनुभव घ्यावा आणि परमात्म्याच्या भक्तीत रंगून जावे या विचाराचा उत्कट पुरस्कार सर्वच संतांनी केलेला आहे.

संत साहित्याचे सामर्थ्य त्यांच्या प्रबोधन शक्तीत आहे. दैन्यदुःखाच्या अंधारात चाचपडणाऱ्या माणसाला एक नवा प्रकाश दाखवण्याच्या ऊर्मीतून संतांनी त्याच्याशी जो सलगीचा संवाद केला त्यामुळे या साहित्याला महत्ता आली. त्यात भाषेचे, आशयाचे आणि भावनेचे सौंदर्य तर आहेच पण जीवनमूल्यांचा या साहित्याने जो समर्थपणाने वेध घेतला त्यावर त्याची श्रेष्ठता अवलंबून आहे. भोळ्या भाविकांसाठी हे साहित्य आहे, अशी टीका करणाऱ्या टीकाकारांनी या साहित्याच्या लोकप्रियतेची रहस्ये नीट जाणलेली दिसत नाहीत. कारण भाविकांबरोबरच चिकित्सकांनी, संशोधकांनी, रसिकांनी या साहित्याची रसानुभूती घेतलेली आहे. हे साहित्य जीवनाचा खोलवर जाऊन शोध घेणाऱ्या आणि समाजाला उन्नत मूल्यांच्या सामर्थ्याची जाण करून देणारे आहे. असा निष्कर्ष कित्येक अभ्यासकांनी विचारपूर्वक काढला आहे. जे वाङ्मय बुद्धीला आणि अंतःकरणाला उद्दीपित करते ते सामान्य असू शकत नाही. ज्ञानेश्वर, नामदेव, एकनाथ आणि तुकाराम, चोखामेळा आणि सावता माळी, सोयराबाई आणि जनाबाई यांच्या भावोत्कट ओव्या-अभंगांनी आजही मराठी माणसाचे मन रोमांचित होते. शतके उलटतात. साहित्याच्या क्षेत्रात नवनवीन प्रवाह निर्माण होतात. पण संतकाव्याच्या सामर्थ्याला ओहोटी लागत नाही, याचा अर्थ हे साहित्य समाजाच्या भावनिक आणि वैचारिक जीवनाशी आपली नाळ जोडून आहे. अंगभूत सामर्थ्याशिवाय लोकमनात कोणतेही साहित्य दीर्घकाळ इतक्या सुस्थिरपणे उभे राहू शकत नाही.

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

46. संत साहित्याचे सामर्थ्य कशात आहे ?

- |                             |                        |
|-----------------------------|------------------------|
| (a) लौकिक गोष्टी नाकारण्यात | (b) प्रबोधन शक्तीत     |
| (c) अलौकिकाचा शोध घेण्यात   | (d) यापैकी कशातही नाही |

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (c) व (d)      (2) फक्त (b)      (3) (a), (b) व (c)      (4) (a), (b), (c) व (d)

47. साहित्याची गंगा कोणत्या बिंदूवर लक्ष ठेवते ?

- |                    |                       |
|--------------------|-----------------------|
| (1) सत्य व सुंदर   | (2) समाज आणि परमेश्वर |
| (3) भक्त व साहित्य | (4) संत व विठ्ठल      |

48. संतांनी कोणत्या गोष्टींचा पुरस्कार केलेला आहे ?

- |                                      |                              |
|--------------------------------------|------------------------------|
| (1) भौतिक गोष्टींचा                  | (2) एकमेकांशी सलगी साधण्याचा |
| (3) आत्मिक सौंदर्याचे चिंतन करण्याचा | (4) लोकप्रिय होण्याचा        |

49. संत काव्याच्या सामर्थ्याला ओहोटी का लागत नाही ?

- |   |
|---|
| (1) कारण संतकाव्य फक्त दैववादाशी नाळ जोडून आहे. |
| (2) कारण संतकाव्य फक्त भाषेशी नाळ जोडून आहे.    |
| (3) कारण संतकाव्य जीवनाशी नाळ जोडून आहे.        |
| (4) यापैकी एकही नाही.                           |

50. वरील उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या.

- |                        |                |
|------------------------|----------------|
| (1) संत साहित्याचे सार | (2) संत व समाज |
| (3) साहित्य व टीका     | (4) संत व जीवन |

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

51. Fill in the blank choosing the correct word.

His problems had a bad \_\_\_\_\_ on him.

- (1) affect (2) effect (3) afaect (4) consequent

52. The following sentence does not have punctuation marks. Choose the correct punctuated sentence.

Raju said to me why do you blame me

- (1) Raju said to me, "Why do you blame me ?"  
 (2) Raju said to me : why do you blame me ?  
 (3) Raju said to me - 'why do you blame me ?'  
 (4) Raju said, to me : 'why do you blame me ?'

53. Identify the clause.

The time when the boat leaves is not yet fixed.

- (1) Noun clause (2) Adjective clause  
 (3) Adverb clause (4) None of the above

54. If I had known their languages I have asked them many things. No error.

A B C D

Spot the error in the sentence. The error, if any, will be in one part of the sentence. The letter of that part is the answer. If there is no error the answer is 'D' (Ignore the errors of punctuation if any).

- (1) A (2) B (3) C (4) D

55. Match the following :

- |                |  |
|----------------|--|
| (a) Optimistic | (i) a person who does not believe in God |
| (b) Atheist    | (ii) one who hates knowledge             |
| (c) Misologist | (iii) one who acts against religion      |
| (d) Heretic    | (iv) one who looks bright side of things |

Answer options :

- |     |      |       |       |       |
|-----|------|-------|-------|-------|
|     | (a)  | (b)   | (c)   | (d)   |
| (1) | (iv) | (iii) | (ii)  | (i)   |
| (2) | (iv) | (i)   | (iii) | (ii)  |
| (3) | (iv) | (i)   | (ii)  | (iii) |
| (4) | (iv) | (ii)  | (i)   | (iii) |

56. Radha is an \_\_\_\_\_ of the Women's College, Varanasi.

Choose the correct word to complete the sentence meaningfully.

- (1) alumni (2) alumna (3) alumnae (4) alumani

कच्चा कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

57. Fill in the blank.

The wedding will \_\_\_\_\_ next month.

- (1) Come off      (2) Come out      (3) Come up      (4) Come to
- 

58. Choose the correct question-tag for the following statement.

'I helped you immediately'.

- (1) no ?      (2) did I ?      (3) Isn't it ?      (4) didn't I ?
- 

59. (I) Either Sham or his friend has booked tickets.

(II) Ram as well as Sham were present.

Identify the **correct** sentence.

- (1) Only (I) is correct      (2) Only (II) is correct  
(3) Both (I) and (II) are correct      (4) Both (I) and (II) are incorrect
- 

60. We should give a wide berth to bad characters.

Pick out the correct meaning to the underlined phrase.

- (1) keep away from      (2) publicly condemn  
(3) give publicity to      (4) not sympathise with
- 

61. Identify the word spelt correctly.

- (1) Mathematecian      (2) Mathametician  
(3) Mathemetician      (4) Mathematician
- 

62. Recognise the part of speech of the underlined word :

'It's twenty years since I have seen her'.

- (1) preposition      (2) conjunction      (3) adverb      (4) pronoun
- 

63. You said to her, "I have called my friends."

Select the correct indirect narration of the above sentence.

- (1) You said to her that I have called my friends.  
(2) You told to her that I had called my friends.  
(3) You told her that you have called my friends.  
(4) You told her that you had called your friends.
- 

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK



71. Fill in the blank in the following sentence. Choose an appropriate verb form that agrees with the subject.

'The General with all his soldiers \_\_\_\_\_ killed.'

- (1) has been (2) have been (3) are (4) were
- 

72. Everyone clapped.

Select the correct tag question to the given sentence.

- (1) Would they ? (2) Don't they ? (3) Won't he ? (4) Didn't they ?
- 

73. Write the antonym of the word given below :

Ancestor

- (1) Descendant (2) Fore father (3) Precursor (4) Grand parent
- 

74. The meaning of the word 'invincible' is given below in the options. Choose the correct answer.

- (1) that which cannot be conquered  
(2) that which cannot be approached  
(3) that which cannot be believed  
(4) that which cannot be heard
- 

75. I gave the beggar \_\_\_\_\_ one-rupee coin.

Choose the correct alternative to complete the sentence.

- (1) a (2) an (3) the (4) no-article
- 

76. Choose the appropriate synonym for 'congenial' from the options given below :

- (1) congenial (2) conjugal (3) inborn (4) congruous
- 

77. The following sentence has an error correct it by choosing an appropriate alternative :

'She is sitting in the library since 3 O' clock'.

- (1) She was sitting in the library since 3 O' clock.  
(2) She had been sitting in the library since 3 O' clock.  
(3) She has been sitting in the library since 3 O' clock.  
(4) She is sitting in the library for 3 O' clock.
- 

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

78. Choose the correct option for the underlined word in the following sentence.

'The hide of a lion was recovered from the poacher'.

- (1) a place where lions hide themselves
  - (2) a cave of the lion
  - (3) a skin of a lion
  - (4) a place from where one can watch animals or birds
- 

79. He was a king who ruled his subjects with a high hand.

Pick out the correct meaning of the underlined phrase.

- (1) conveniently
  - (2) sympathetically
  - (3) oppressively
  - (4) indifferently
- 

80. Choose the correct grammatical sentence from the options given below :

- (1) She gave me hundred rupees note
  - (2) She gave me a hundred-rupee note
  - (3) She gave me a hundred rupees note
  - (4) She gave me the hundred rupee notes
- 

81. Choose the appropriate alternative for the phrase :

'impossible to read' from the alternatives given below :

- (1) indelible
  - (2) illegible
  - (3) invisible
  - (4) infallible
- 

82. Fill in the gap with a correct alternative from those given below :

'He was sure to win his boss's heart as he had always proved to be a close \_\_\_\_\_ to him'.

- (1) confident
  - (2) confidential
  - (3) confidant
  - (4) credentials
- 

83. He listened to my request with indifference.

Choose the alternative that can replace the underlined word effectively.

- (1) disinterest
  - (2) displeasure
  - (3) concern
  - (4) caution
- 

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK



84. Choose the correct form of 'the Active Voice' for the sentence given below :

'I am interested in Mathematics'.

- (1) Mathematics is interesting to me.
  - (2) Mathematics interests me.
  - (3) Mathematics always interested me.
  - (4) I take interest in Mathematics.
- 

85. I have no money that I can spare.

Choose the correct alternative that can be replaced for the clause underlined.

- (1) for sparing      (2) to spare      (3) with spare      (4) for spare
- 

86. The word 'bow' is a homograph.

It is used in a sentence given below.

Choose the correct option as the meaning of the word 'bow' underlined.

'The archer put down his bow and gave a bow to the audience.

- (1) to move the head downwards to show respect.
  - (2) a weapon for shooting arrows.
  - (3) the front part of a ship.
  - (4) the cry of a dog.
- 

87. Fill in the blank with appropriate preposition :

He has been ill \_\_\_\_\_ last week.

- (1) ever      (2) for      (3) in      (4) at
- 

88. A new way of life recently is Consumer culture Which has afflicted Indians.  
(A)                      (B) (C)                      (D)                      (E)                      (F)

Choose the correct alternative that could make a meaningful sequence of the words.

- (1) ACDBEF      (2) DCAEFB      (3) FEDCAB      (4) DBCEFA
- 

89. To break the ice isn't a very easy thing.

Pick out the correct meaning of the underlined phrase.

- (1) to feed to educate
  - (2) to be expert in something
  - (3) to speak first on a delicate matter
  - (4) to break the glacier
- 

कच्चा कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

90. Now everyone is convinced of your honesty so you are free to go.

Identify the type of the sentence.

- (1) Complex (2) Compound  
(3) Simple (4) Complex-Compound
- 

91. Identify the mood.

We recommended that the subscription be increased to ten rupees.

- (1) Imperative mood (2) Subjunctive mood  
(3) Indicative mood (4) None of the above
- 

92. Form a correct 'wh-' question for the following statement as its answer :

'My father is a doctor'.

- (1) Who is your father ? (2) What does your father do ?  
(3) What is your father ? (4) Is your father a doctor ?
- 

93. He \_\_\_\_\_ the victims of the storm.

Choose the correct alternative to complete the sentence meaningfully.

- (1) grieved for (2) grieved on (3) grieved at (4) grieved over
- 

94. Recognise the type of the following sentence. Choose the correct alternative.

'We appointed her our delegate to the convention'.

- (1) Simple (2) Compound  
(3) Complex (4) Complex-compound
- 

95. What is the correct antonym for the word ?

'Memorable'

- (1) forgettable (2) memorial (3) immemorial (4) immoral
- 

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

Read the passage carefully and answer the questions given below it :

During the 1850s and 1860s, many people began to experiment with the artistic possibilities of photography. Landscapes and architecture were popular subjects for early art photographers. In these two decades, a number of government commissioned photographers to make visual records of important buildings and natural features in various countries. Photographs were taken of the scenery in the American West as well as many other major landmarks. Some of these pictures were remarkable not only for their technical excellence but also for the effort involved in taking them.

Some of the most dramatic photographs of the mid-1800s are battlefield scenes. The photos of the American Civil War (1861-1865) made by Mathew Brady and his assistants rank among the finest war pictures of all time.

In 1888, George Eastman, an American manufacturer, introduced the Kodak box camera. The Kodak was the first camera designed specifically for mass production and amateur use. It was lightweight, inexpensive, and easy to operate. With this invention, picture taking became a favorite pastime.

The Kodak system also eliminated the need for photographers to process their own pictures. The Kodak used a roll of gelatin-coated film that could record 100 round photographs. The plant developed the film, made prints, and then returned the camera loaded with a new roll of film. The Kodak slogan declared, "You Press the Button, We Do the Rest." (225 words)

- 
96. According to the passage. Who was Mathew Brady ?  
 (1) A historian (2) A photographer  
 (3) A civil war hero (4) A Kodak employee
- 
97. Which of the following is **not** a subject of commissioned photographers ?  
 (1) Important buildings (2) Landmarks  
 (3) Famous people (4) Scenery
- 
98. The word 'dramatic' in the second paragraph could best be replaced by \_\_\_\_\_.  
 (1) theatrical (2) exaggerated (3) striking (4) tragic
- 
99. What does the passage mainly discuss ?  
 (1) Interests of the photographers (2) Art of photography  
 (3) Evolution in photography (4) Kodak camera
- 
100. The word 'eliminated' in paragraph 4 is close in meaning to \_\_\_\_\_.  
 (1) heightened (2) prompted (3) pinpointed (4) removed
- 

कच्चा कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

101. खालील घटनांची कालानुक्रमे रचना करा व योग्य पर्याय निवडा :

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (a) कॅबिनेट मिशन       | (b) प्रथम गोलमेज परिषद |
| (c) गांधी-आयर्विन करार | (d) सायमन कमिशन        |

पर्यायी उत्तरे :

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (1) (d), (b), (c), (a) | (2) (c), (b), (d), (a) |
| (3) (c), (d), (b), (a) | (4) (a), (b), (c), (d) |

Choose the appropriate option for arranging the following events in a chronological order :

- |                       |                                  |
|-----------------------|----------------------------------|
| (a) Cabinet Mission   | (b) First Round Table Conference |
| (c) Gandhi-Irwin Pact | (d) Simon Commission             |

Answer options :

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (1) (d), (b), (c), (a) | (2) (c), (b), (d), (a) |
| (3) (c), (d), (b), (a) | (4) (a), (b), (c), (d) |

102. 5 जून 1857 रोजी कोणाच्या नेतृत्वाखाली 1857 च्या उठावाचा उद्रेक कानपूर मध्ये झाला ?

- |                       |                      |
|-----------------------|----------------------|
| (1) राणी लक्ष्मीबाई   | (2) मंगल पांडे       |
| (3) नवाब वाझीद अलिशाह | (4) नाना साहेब पेशवा |

Under whose leadership did the mutiny of 1857 break out at Kanpur on 5<sup>th</sup> June, 1857 ?

- |                          |                       |
|--------------------------|-----------------------|
| (1) Rani Laxmi Bai       | (2) Mangal Pande      |
| (3) Nawab Wazid Ali Shah | (4) Nana Saheb Peshwa |

103. 6 फेब्रुवारी 1956 रोजी संयुक्त महाराष्ट्र समितीची स्थापना कोठे झाली ?

- |           |              |          |            |
|-----------|--------------|----------|------------|
| (1) मुंबई | (2) औरंगाबाद | (3) पुणे | (4) नागपूर |
|-----------|--------------|----------|------------|

Where was Samyukta Maharashtra Committee established on 6<sup>th</sup> Feb 1956 ?

- |            |                |          |            |
|------------|----------------|----------|------------|
| (1) Mumbai | (2) Aurangabad | (3) Pune | (4) Nagpur |
|------------|----------------|----------|------------|

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

104. अलाहाबाद येथे 1 नोव्हेंबर 1858 रोजी राणीच्या जाहिरनाम्याचे कोणी वाचन केले ?

- (1) हेस्टिंग्स (2) कॅनिंग (3) कर्झन (4) लॉर्ड लिनलिथगो

Who read out the Queen's Proclamation at Allahabad on November 1, 1858 ?

- (1) Hastings (2) Canning (3) Curzon (4) Lord Linlithgow

105. इ.स. 1893 मध्ये 'विधवा पुनर्विवाह संघटना' वर्धा येथे कोणी स्थापन केली ?

- (1) धोंडो केशव कर्वे (2) महात्मा ज्योतिबा फुले  
(3) महादेव गोविंद रानडे (4) गोपाळ गणेश आगरकर

In 1893 who established "Widow Remarriage Association" at Wardha ?

- (1) Dhondo Keshav Karve (2) Mahatma Jotiba Phule  
(3) Mahadev Govind Ranade (4) Gopal Ganesh Agarkar

106. अयोग्य जोडी निवडा :

- (1) कुंवर सिंह - जगदीशपूर  
(2) बेगम हजरत महल - लखनौ  
(3) खान बहादूर - अवध  
(4) नानासाहेब पेशवे - पुणे

Choose the **incorrect** pair of the following :

- (1) Kunwar Singh - Jagdishpur  
(2) Begam Hazrat Mahal - Lucknow  
(3) Khan Bahadur - Awadh  
(4) Nana Saheb Peshwa - Pune

107. सरदार वल्लभभाई पटेल यांनी कोणत्या कामगार संघटनेची स्थापना केली ?

- (1) इंडियन नॅशनल ट्रेड युनियन काँग्रेस (I.N.T.U.C.)  
(2) इंडियन फेडरेशन ऑफ लेबर (I.F.L.)  
(3) ऑल इंडिया ट्रेड युनियन काँग्रेस (A.I.T.U.C.)  
(4) इंडियन फेडरेशन ऑफ ट्रेड युनियनस् (I.F.T.U.)

Which labour association was established by Saradar Vallabhbai Patel ?

- (1) Indian National Trade Union Congress (I.N.T.U.C.)  
(2) Indian Federation of Labour (I.F.L.)  
(3) All India Trade Union Congress (A.I.T.U.C.)  
(4) Indian Federation of Trade Unions (I.F.T.U.)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

108. भारतीय दारिद्र्य निर्मूलनाकरिता 1980 मध्ये सुरु करण्यात आलेली योजना :

- (1) जवाहर रोजगार योजना
- (2) ग्रामीण भागातील लोकांना रोजगार हमीची योजना.
- (3) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम (IRDP).
- (4) किमान गरजांचा कार्यक्रम.

Which of the following schemes was started in 1980 to eradicate Indian Poverty ?

- (1) Jawahar Rojgar Yojana.
- (2) Employment Guarantee Scheme for Rural People.
- (3) Integrated Rural Development Programme (IRDP).
- (4) Minimum Needs Programme.

109. 2011-12 वर्षासाठीच्या भारतीय निर्यातीचा टक्केवारी हिस्सा आणि निर्यातीचे प्रदेश यांच्या जोड्या जुळवा :

प्रदेश	भारतीय निर्यातीचा प्रतिशत हिस्सा (2011-12)
(a) युरोप	(i) 8.1
(b) आफ्रिका	(ii) 16.4
(c) अमेरिका	(iii) 50.0
(d) आशिया	(iv) 19.0

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)

Match the percentage share of India's export with its export destination for the year 2011-12 :

Region	Percent Share of India's Export (2011-12)
(a) Europe	(i) 8.1
(b) Africa	(ii) 16.4
(c) America	(iii) 50.0
(d) Asia	(iv) 19.0

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

110. 9 वी पंचवार्षिक योजना 1997 साली सुरु करण्यात आली. ह्या योजनेमध्ये कोणत्या घटकांना अधिक महत्त्व दिले गेले होते ?

- (a) राजकीय आणि सामाजिक न्यायासह विकास
- (b) सामाजिक न्याय आणि समता न्याय बुद्धिसह विकास
- (c) राहणीमानातील दर्जातील प्रगतीसह विकास

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) (a) फक्त (2) (b) फक्त
- (3) (a) आणि (b) फक्त (4) (a), (b) आणि (c)

The Ninth Five Year Plan was launched in 1997. What was the main focus of this plan ?

- (a) Growth with political and social justice.
- (b) Growth with social justice and equity.
- (c) Growth with improvement in the standard of living.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) (a) only (2) (b) only
- (3) (a) and (b) only (4) (a), (b) and (c)

111. भारतीय अर्थव्यवस्थेसंबंधी खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) देशांतर्गत कर्जे अर्थसंकल्पीय तुट कमी करण्यासाठी उभारली जातात.
- (b) बाहेरील देशांतून उभारलेली कर्जे व्यवहार शेष भरून काढण्यासाठी वापरली जातात.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
- (3) (a) आणि (b) दोन्ही (4) दोन्हीही नाहीत

In connection with the Indian economy, consider the following statements :

- (a) Internal borrowings of the government are chiefly meant to meet budgetary deficit.
- (b) External borrowing are meant to meet deficit in balance of payments.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) (a) only (2) (b) only
- (3) Both (a) and (b) (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

112. चौदाव्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष खालीलपैकी कोण आहेत ?

- |                         |                          |
|-------------------------|--------------------------|
| (1) सुषमा नाथ           | (2) डॉ. म. गोविंद राव    |
| (3) डॉ. सुदिप्तो मुन्डल | (4) डॉ. वाय.व्ही. रेड्डी |

Who is the Chairman of the Fourteenth Finance Commission ?

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (1) Sushma Nath        | (2) Dr. M. Govinda Rao |
| (3) Dr. Sudipto Mundle | (4) Dr. Y.V. Reddy     |

113. 2001-02 ते 2011-12 या दरम्यान भारताच्या सेवा निर्यातीचा वृद्धिदर खालीलपैकी कोणता होता ?

- |           |           |           |                           |
|-----------|-----------|-----------|---------------------------|
| (1) 23.6% | (2) 21.4% | (3) 20.0% | (4) वरीलपैकी कोणताही नाही |
|-----------|-----------|-----------|---------------------------|

What was India's services export growth during 2001-02 to 2011-12 of the following ?

- |           |           |           |                       |
|-----------|-----------|-----------|-----------------------|
| (1) 23.6% | (2) 21.4% | (3) 20.0% | (4) None of the above |
|-----------|-----------|-----------|-----------------------|

114. राज्यसरकारच्या उत्पन्नाच्या साधनाच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (1) केंद्रसरकारमार्फत जमा केलेल्या करांमधून राज्य सरकारला काहीच दिले जात नाही.
- (2) विक्रीकर हा राज्यसरकारच्या उत्पन्नाचा महत्त्वाचा भाग आहे.
- (3) अनुदानामधून राज्यसरकारांना बरेच उत्पन्न प्राप्त होते.
- (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही -

Regarding revenue receipts of state governments which of the following statements is correct ?

- (1) State Governments do not get any share of taxes collected by central government.
- (2) Sales tax is the most important source of revenue to the state government.
- (3) Grants form significant source of income to the state governments.
- (4) None of the above.

115. खालीलपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे ?

- |                                       |                     |
|---------------------------------------|---------------------|
| (1) काझीरंगा राष्ट्रीय उद्यान         | - नायोन आणि गोलाघाट |
| (2) किओलोदेव राष्ट्रीय उद्यान         | - भरतपूर            |
| (3) सुंदरबन जीवमंडळ संरक्षित क्षेत्र  | - पश्चिम बंगाल      |
| (4) नंदादेवी जीवमंडळ संरक्षित क्षेत्र | - सिक्किम           |

Which of the following is not a correct matched ?

- |                                  |                       |
|----------------------------------|-----------------------|
| (1) Kaziranga National Park      | - Nayaon and Golaghat |
| (2) Keoladeo National Park       | - Bharatpur           |
| (3) Sunderbans Biosphere Reserve | - West Bengal         |
| (4) Nanda-Devi Biosphere Reserve | - Sikkim              |

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK



116. भारतातील 2011 च्या जनगणनेनुसार एकूण लोकसंख्येच्या बाबतीत महाराष्ट्राचा क्रमांक \_\_\_\_\_ आहे.

- (1) दुसरा (2) तिसरा (3) पहिला (4) चौथा

According to census of India 2011 the Maharashtra ranks \_\_\_\_\_ in terms of total population.

- (1) Second (2) Third (3) First (4) Fourth

117. रायगड जिल्ह्यातील मुरुड, रोहा व श्रीवर्धन तालुके कशासाठी प्रसिद्ध आहेत ?

- (1) चिक्कू उत्पादन (2) डोलोमाइट उत्पादन  
(3) क्रोमाइट उत्पादन (4) बॉक्साइट उत्पादन

Murud, Roha and Shrivardhan tahsils of Raigad district are well known for :

- (1) Chikoo Production (2) Dolomite Production  
(3) Cromite Production (4) Bauxite production

118. महाराष्ट्रात कोणत्या कारणामुळे दाट लोकसंख्या आहे ?

- (a) खनिजसंपत्ती, जलसिंचन  
(b) कृषीप्रगती, उपलब्ध रोजगार, वाढते उद्योगधंदे  
(c) वनस्पती, हवामान  
(d) शिक्षण, आरोग्य

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (a), (b)  
(3) फक्त (c), (d) (4) फक्त (b)

Why is the population density high in Maharashtra ?

- (a) Mineral Resources, Irrigation  
(b) Agricultural development, availability of labour, growing industries  
(c) Vegetation, Climate  
(d) Education, Health

Which of the statement/s given above is/are correct ?

- (1) Only (a) (2) Only (a), (b)  
(3) Only (c), (d) (4) Only (b)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

119. जोड्या लावा :

नद्या	त्यांच्या उपनद्या
(a) तापी	(i) घटप्रभा
(b) गोदावरी	(ii) पवना
(c) भीमा	(iii) अनेर
(d) कृष्णा	(iv) इंद्रावती

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(3)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)

Match the following :

Rivers	Their Tributaries
(a) Tapi	(i) Ghatprabha
(b) Godavari	(ii) Pavana
(c) Bhima	(iii) Aner
(d) Krishna	(iv) Indravati

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(3)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)

120. खालीलपैकी भारताच्या कोणत्या राज्याला बांग्लादेशाची सीमा लागून नाही ?

- (1) मिझोरम                      (2) त्रिपूरा                      (3) मणिपूर                      (4) मेघालय

Which of the following states of India does not have a boundary in common with Bangladesh ?

- (1) Mizoram                      (2) Tripura                      (3) Manipur                      (4) Meghalaya

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

121. खालील कोणत्या पर्यायात महाराष्ट्रातील पर्वत शिखरे त्यांच्या उंचीच्या योग्य उतरत्या क्रमाने लावलेली आहेत ?

- (1) तोरणा - सप्तश्रृंगी - साल्हेर - हरिश्चंद्रगड
- (2) साल्हेर - तोरणा - सप्तश्रृंगी - हरिश्चंद्रगड
- (3) साल्हेर - हरिश्चंद्रगड - तोरणा - सप्तश्रृंगी
- (4) साल्हेर - हरिश्चंद्रगड - सप्तश्रृंगी - तोरणा

In which option the Mountain Peaks in Maharashtra are correctly arranged in descending order of their heights ?

- (1) Torana - Saptashruni - Salher - Harishchandragad
- (2) Salher - Torana - Saptashruni - Harishchandragad
- (3) Salher - Harishchandragad - Torana - Saptashruni
- (4) Salher - Harishchandragad - Saptashruni - Torana

122. भारतातील खालीलपैकी कोणते जीवमंडळ संरक्षित क्षेत्र जाहीर केलेले नाही ?

- (1) निलगिरी
- (2) कर्नाळा
- (3) नंदादेवी
- (4) मानस

Which of the following is **not** declared as Biosphere Reserve in India ?

- (1) Nilgiri
- (2) Karnala
- (3) Nandadevi
- (4) Manas

123. पर्यावरण विकासाच्या दृष्टीने तंत्रज्ञान जोपासतांना कोणत्या दोन गोष्टी सांभाळाव्या लागतात ?

- (a) प्रदूषण नियंत्रित ठेवणे.
- (b) उद्योगधंदे वाढीचा वेग नियंत्रित ठेवणे.
- (c) नाशवंत किंवा क्षय पदार्थांचा वापर नियंत्रित करणे.
- (d) पुनर्नवीकरणीय संपदांच्या पुनरुत्पादनाचा वेग वाढविणे.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) (a) फक्त
- (2) (c) व (d) फक्त
- (3) (b) व (c) फक्त
- (4) (a) व (b) फक्त

Which two things should be taken care of while developing the technology from the environmental development point of view ?

- (a) Control the pollution.
- (b) Control the growth of industrialisation.
- (c) Control the use of perishable and degradable goods.
- (d) Increase the speed of reproduction of renewable resources.

Which of the statement/s given above is/are **correct** ?

- (1) (a) only
- (2) (c) and (d) only
- (3) (b) and (c) only
- (4) (a) and (b) only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

124. पर्यावरण विषयक पहिल्या जागतिक परिषदेमध्ये कोणत्या समस्यांची चर्चा झाली ?

- (a) पर्यावरणीय प्रदूषण, औद्योगिक व रासायनिक प्रदूषण
- (b) अवर्षण, भूकंप, हरितगृह परिणाम
- (c) वाळवंटीकरण, पूर, भूमीपात
- (d) हरितगृह परिणाम, ओझोन क्षय, आम्लपर्जन्य

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) (a) फक्त (2) (a) व (b) फक्त
- (3) (a) व (d) फक्त (4) (c) व (d) फक्त

What issues were discussed in the 1<sup>st</sup> Earth Summit on Environment ?

- (a) Envi-pollution, Industrial and Chemical pollution.
- (b) Drought, Earthquake, Green house effect.
- (c) Desertification, Flood, Land degradation.
- (d) Green house effect, Depletion of Ozone, Acid rain.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

- (1) (a) only (2) (a) and (b) only
- (3) (a) and (d) only (4) (c) and (d) only

125. केरळमधील सायलेंट व्हॅली वाचवा चळवळ खालीलपैकी कोणत्या संघटनेने सुरु केली ?

- (1) बॉम्बे नॅचरल हिस्ट्री सोसायटी (2) केरळ शास्त्र साहित्य परिषद
- (3) गांधी पीस फाऊंडेशन (4) सोसायटी फॉर प्रोटेक्शन ऑफ सायलेंट व्हॅली

Which of the following organisations started the save Silent Valley Campaign in Kerala ?

- (1) Bombay Natural History Society (2) Kerala Shastra Sahitya Parishad
- (3) Gandhi Peace Foundation (4) Society for Protection of Silent Valley

126. भारतामध्ये वन्यजीवांचे संरक्षण करण्यासाठी पहिला कायदा केंव्हा केला ?

- (1) 1905 (2) 1948 (3) 1972 (4) 1974

When was the first Wildlife Protection Act passed in India ?

- (1) 1905 (2) 1948 (3) 1972 (4) 1974

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

127. अन्नजाळी काय आहे ?

- (1) हे एक विविध अन्न साखळींचे एकत्रीकरण आहे.
- (2) हा एक जैवविविधतेचा गठ्ठा आहे.
- (3) हा एक ऊर्जा स्तराचा प्रकार आहे.
- (4) हे एक हवामान बदलचे कार्य आहे.

What is a foodweb ?

- (1) It is a combination of different food chains.
- (2) It is a bundle of biodiversity.
- (3) It is a type of tropic level.
- (4) It is a function of climatic change.

128. वनसंवर्धन हे अप्रत्यक्षरित्या \_\_\_\_\_ चे सुद्धा संवर्धन असते.

- |          |          |            |               |
|----------|----------|------------|---------------|
| (1) मृदा | (2) पाणी | (3) प्राणी | (4) वरील सर्व |
|----------|----------|------------|---------------|

The forest conservation is also an indirect conservation of :

- |          |           |             |                   |
|----------|-----------|-------------|-------------------|
| (1) Soil | (2) Water | (3) Animals | (4) All the above |
|----------|-----------|-------------|-------------------|

129. खालीलपैकी कोणते नेते साम्यवादी विचारधारेचे आहेत ?

- |                  |             |                 |                |
|------------------|-------------|-----------------|----------------|
| (a) ए.के. गोपालन | (b) अजय घोष | (c) एस.ए. डांगे | (d) अशोक मेहता |
|------------------|-------------|-----------------|----------------|

पर्यायी उत्तरे :

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (1) फक्त (a), (b), (d) | (2) फक्त (a), (c), (d) |
| (3) फक्त (b), (c), (d) | (4) फक्त (a), (b), (c) |

Who from amongst the following are leaders believing in communist ideology ?

- |                  |                |                |                 |
|------------------|----------------|----------------|-----------------|
| (a) A.K. Gopalan | (b) Ajay Ghosh | (c) S.A. Dange | (d) Ashok Mehta |
|------------------|----------------|----------------|-----------------|

Answer options :

- |                        |                        |
|------------------------|------------------------|
| (1) Only (a), (b), (d) | (2) Only (a), (c), (d) |
| (3) Only (b), (c), (d) | (4) Only (a), (b), (c) |

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

130. जोड्या लावा :

'अ'	'ब'
(a) राष्ट्रीय मोर्चा	(i) 2004 - 2009
(b) संयुक्त मोर्चा	(ii) 1989 - 1990
(c) राष्ट्रीय लोकशाही आघाडी	(iii) 1996 - 1998
(d) संयुक्त पुरोगामी आघाडी	(iv) 1999 - 2004

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(2)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

Match the pairs :

'A'	'B'
(a) National Front	(i) 2004 - 2009
(b) United Front	(ii) 1989 - 1990
(c) National Democratic Alliance	(iii) 1996 - 1998
(d) United Progressive Alliance	(iv) 1999 - 2004

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(2)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

131. भारतीय राज्यघटनेच्या स्रोतांसंदर्भात सूची अ व सूची ब यांच्या जोड्या जुळवा :

सूची - अ	सूची - ब
(a) ब्रिटिश राज्यघटना	(i) उपराष्ट्रपतीचे पद
(b) आयर्लंडची राज्यघटना	(ii) संसदेच्या दोन्ही सभागृहांची संयुक्त बैठक
(c) ऑस्ट्रेलियाची राज्यघटना	(iii) मार्गदर्शक तत्वे
(d) अमेरिकेची राज्यघटना	(iv) कॅबिनेट व्यवस्था

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)

With regard to the sources of Indian Constitution match List - A with List - B :

List - A	List - B
(a) British Constitution	(i) Post of Vice-President
(b) Irish Constitution	(ii) Joint Session of Two Houses of Parliament
(c) Australian Constitution	(iii) Directive Principles
(d) American Constitution	(iv) Cabinet System

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

132. राज्य सूचीतील विषय \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ व \_\_\_\_\_ आहेत.

- (a) कृषि (b) भूमी/जमीन (c) वने (d) सार्वजनिक आरोग्य

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a), (b), (c) (2) फक्त (a), (c), (d)

- (3) फक्त (a), (b), (d) (4) फक्त (b), (c), (d)

The subjects in the state list are \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ and \_\_\_\_\_.

- (a) Agriculture (b) Land (c) Forest (d) Public Health

Answer options :

- (1) Only (a), (b), (c) (2) Only (a), (c), (d)

- (3) Only (a), (b), (d) (4) Only (b), (c), (d)

133. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर भारतीय राज्यघटनेतील खालीलपैकी कोणत्या हक्कास घटनेचा 'आत्मा आणि हृदय' म्हणतात ?

- (1) समतेचा हक्क (2) शोषणाविरुद्ध हक्क  
(3) घटनात्मक उपायांचा हक्क (4) धर्म स्वातंत्र्याचा हक्क

Which one of the following rights is described by Dr. Baba Saheb Ambedkar as "The Heart and Soul of the Indian Constitution" ?

- (1) Right to Equality (2) Right Against Exploitation  
(3) Right to Constitutional Remedies (4) Right to Freedom of Religion

134. भारतीय राज्यघटनेनुसार किती भाषांना मान्यता आहे ?

- (1) 20 (2) 22 (3) 24 (4) 26

How many languages are recognized by the Constitution of India ?

- (1) 20 (2) 22 (3) 24 (4) 26

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK



135. जोड्या लावा :

नवीन राज्याची मागणी	मूळ राज्य
(a) हरित प्रदेश	(i) आसाम
(b) बोडोलँड	(ii) महाराष्ट्र
(c) विदर्भ	(iii) उत्तर प्रदेश
(d) गोरखालँड	(iv) पश्चिम बंगाल

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(3)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(4)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

Match the pairs :

Demand for new state	Original state
(a) Harit Pradesh	(i) Asam
(b) Bodoland	(ii) Maharashtra
(c) Vidarbha	(iii) Uttar Pradesh
(d) Gorkhaland	(iv) West Bengal

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(3)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(4)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)

136. अमेरिकेच्या फेडरल-रिझर्व्हेचे अध्यक्ष कोण आहेत ?

(1) जॅनेट येलन	(2) जॅनेट जॅक्सन
(3) रिचर्ड निक्सन	(4) रिचर्ड लिंडसे

Who is the president of the Federal Reserve of America ?

(1) Janet Yellan	(2) Janet Jackson
(3) Richard Nickson	(4) Richard Lindse

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

137. खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) के.व्ही. कामत यांची ब्रिक्स बँकेच्या अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे.  
 (b) के.व्ही. कामत यांनी इन्फोसीस कंपनीचे प्रमुख म्हणून कार्य केले आहे.  
 (c) के.व्ही. कामत बनारस हिन्दू विद्यापीठाच्या संचालक मंडळाचे सदस्य आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) (a) आणि (b)      (2) (b) आणि (c)      (3) (a) आणि (c)      (4) (a), (b) आणि (c)

Consider the following statements :

- (a) K.V. Kamath has been appointed as a head of the BRICS Bank.  
 (b) K.V. Kamath has served as a Chairman of Infosys Company.  
 (c) K.V. Kamath is a member of Board of Governors of Banaras Hindu University.

Which of the statement/s given above are correct ?

- (1) (a) and (b)      (2) (b) and (c)      (3) (a) and (c)      (4) (a), (b) and (c)

138. 'पीटर मॅक्लर पुरस्कार, 2015' कोणी जिंकला/प्राप्त केला ?

- (1) झैना इराहिम      (2) अरविंद केजरीवाल  
 (3) नरेंद्र मोदी      (4) जे. मंजुळा

Who won the 'Peter Macler Award, 2015' ?

- (1) Zaina Irahim      (2) Arvind Kejariwal  
 (3) Narendra Modi      (4) J. Manjula

139. महाराष्ट्रातील खालीलपैकी कोणत्या शहरात 'एम्स' (AIIMS) रुग्णालय बांधण्याचा केन्द्र शासनाने नुकताच निर्णय घेतला आहे ?

- (1) मुंबई      (2) पुणे      (3) नागपूर      (4) औरंगाबाद

The Central Government has decided to construct 'AIIMS' Hospital in which of the following cities of Maharashtra recently ?

- (1) Mumbai      (2) Pune      (3) Nagpur      (4) Aurangabad

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

140. साहित्याचे नोबेल पारितोषिक 2015 बाबत खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- (1) बेलारुसच्या लेखिका आणि पत्रकार स्वेतलाना अलेक्सिविच यांनी हा पुरस्कार प्राप्त केला आहे.
- (2) त्या हा सन्मान मिळविणाऱ्या दुसऱ्या पत्रकार ठरल्या.
- (3) साहित्याचे नोबेल पुरस्कार मिळविणाऱ्या त्या चौदाव्या महिला ठरल्या आहेत.
- (4) 1985 मध्ये त्यांनी 'द अनवूमनली फेस ऑफ द वार' नावाचे पहिले पुस्तक लिहिले होते.

Which one of the following statements about 'Nobel Prize for Literature-2015' is **not correct** ?

- (1) Swetlana Alexijewitsch (Svetlana Alexievich) an authoress and journalist of Belarus has won this prize.
- (2) She is the second journalist to achieve this honour.
- (3) She is the fourteenth woman to achieve the nobel prize for literature.
- (4) She wrote her First book named - 'The Unwomanly Face of the War' in 1985.

141. खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) प्रधान मंत्री जन-धन योजना वित्तीय समावेशनाचे राष्ट्रीय अभियान आहे.
- (b) सर्व कुटुंबांचे बँक खाते असणारी केरळ व गोवा देशातील पहिली राज्ये बनली आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त (a)
- (2) फक्त (b)
- (3) (a) आणि (b)
- (4) वरीलपैकी नाही

Consider the following statements :

- (a) Pradhan Mantri Jan-Dhan Yojana is national mission for Financial Inclusion.
- (b) Kerala and Goa have become the First in the country with bank accounts for all families.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

- (1) Only (a)
- (2) Only (b)
- (3) (a) and (b)
- (4) None of the above

142. 'अॅस्ट्रोसॅट' काय आहे ?

- (1) अवकाश वाहन
- (2) अवकाश वेधशाळा
- (3) संरक्षण उपग्रह
- (4) दळणवळण उपग्रह

What is 'Astrosat' ?

- (1) Space shuffle
- (2) Space observatory
- (3) Defence satellite
- (4) Communication satellite

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

143. उत्तर-पूर्व राज्यांपैकी कोणत्या भारतीय राज्यांमध्ये आंतररेखा परवाना पद्धती अस्तित्वात आहे ?

- (1) मिझोराम, अरुणाचल प्रदेश आणि नागालँड
- (2) अरुणाचल प्रदेश, सिक्किम आणि नागालँड
- (3) सिक्किम, त्रिपुरा आणि मेघालय
- (4) त्रिपुरा, मेघालय आणि नागालँड

The Inner Line Permit (ILP) system exists in which of the following North-East Indian States ?

- (1) Mizoram, Arunachal Pradesh and Nagaland
- (2) Arunachal Pradesh, Sikkim and Nagaland
- (3) Sikkim, Tripura and Meghalaya
- (4) Tripura, Meghalaya and Nagaland

144. 'मॅन बुकर' पुरस्काराच्या संदर्भात पुढीलपैकी कोणते/कोणती विधाने सत्य आहेत ?

- (a) हा पुरस्कार प्रत्येक वर्षी इंग्रजी भाषेत लिहिलेल्या सर्वोत्कृष्ट कादंबरीला देण्यात येतो.
- (b) इंग्रजीमध्ये लिहिणाऱ्या कोणत्याही देशाच्या नागरिकास या पुरस्कारासाठी प्रयत्न करता येतो.
- (c) या पुरस्कारात रोख रकमेचा समावेश आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) आणि (b)
- (2) फक्त (c)
- (3) फक्त (a) आणि (c)
- (4) वरील सर्व

Which of the following statements regarding the 'Man Booker' Prize is/are true ?

- (a) It is awarded each year for the best novel written in the English language.
- (b) It is open to a citizen of any country writing in English language.
- (c) It carries a cash prize.

Answer options :

- (1) (a) and (b) only
- (2) (c) only
- (3) (a) and (c) only
- (4) All the statements

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

145. जोड्या लावा - (साहित्य अकादमी पुरस्कार 2013) :

'अ'	'ब'
(a) हिन्दी	(i) सतिश कळसेकर
(b) मैथिली	(ii) अंबिका दत्त
(c) राजस्थानी	(iii) सुरेश्वर झा
(d) मराठी	(iv) मृदुला गर्ग

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(3)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the pairs - (Sahitya Academy Awards 2013) :

'A'	'B'
(a) Hindi	(i) Satish Kalasekar
(b) Maithili	(ii) Ambika Dutt
(c) Rajasthani	(iii) Sureshwar Jha
(d) Marathi	(iv) Mridula Garg

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(3)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

146. चिंतामणी नागेशा रामचंद्र राव यांच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

- ते भारतीय शास्त्रज्ञ आहेत.
- त्यांनी 1,500 संशोधन लेख व 45 शास्त्रीय ग्रंथांचे लेखन केले आहे.
- 2014 मध्ये त्यांना भारतरत्न पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.
- त्यांना जपान चा सर्वोच्च नागरी पुरस्कार "ऑर्डर ऑफ द रायझिंग सन, गोल्ड अँड सिल्व्हर स्टार" पुरस्कार प्रदान करण्यात आला आहे.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c)
- (3) (c) आणि (d) (4) (a), (b), (c) आणि (d)

Consider the following statements in regard to Chintamani Nagesa Ramchandra Rao :

- He is an Indian Scientist.
- He has written around 1,500 research papers and 45 scientific books.
- He was honoured with Bharat Ratna in 2014.
- He is awarded with the Japan's highest civilian award, "Order of the Rising Sun, Gold and Silver Star".

Which of the statements given above are correct ?

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (c)
- (3) (c) and (d) (4) (a), (b), (c) and (d)

147. चौथ्या विश्व मराठी साहित्य सम्मेलनाचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (1) प्रा. भालचंद्र नेमाडे (2) प्रा. शेषराव मोरे
- (3) प्रा. सदानंद मोरे (4) डॉ. विठ्ठल वाघ

Who was the President of the 4<sup>th</sup> Vishwa Marathi Sahitya Sammelan ?

- (1) Prof. Bhalchandra Nemade (2) Prof. Sheshrao More
- (3) Prof. Sadanand More (4) Dr. Vithal Wagh

148. पुढीलपैकी कोणती/कोणत्या जोडी/जोड्या योग्य आहे/आहेत ?

- भवाई - मध्य प्रदेश
- थेय्यम - तामीळनाडू
- कलरीयापट्टू - केरळ

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a) आणि (b) (2) फक्त (b) आणि (c)
- (3) फक्त (c) (4) फक्त (a) आणि (c)

Which of the following is/are correctly matched ?

- Bhavai - Madhya Pradesh
- Theyyam - Tamil Nadu
- Kalariyapattu - Kerala

Answer options :

- (1) Only (a) and (b) (2) (b) and (c) only
- (3) (c) only (4) (a) and (c) only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

149. खालील विधाने विचारात घ्या :

- (a) जागतिक शांतता निर्देशांक 2015 नुसार 162 देशांपैकी भारताचा क्रमांक 143 वा होता.  
 (b) जागतिक शांतता निर्देशांकानुसार आईसलँड हा जगातील सर्वात शांत देश आहे.  
 वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त (a) (2) फक्त (b)  
 (3) (a) आणि (b) (4) वरीलपैकी एकही नाही

Consider the following statements :

- (a) As per Global Peace Index 2015, India is 143<sup>rd</sup> in 162 countries.  
 (b) As per Global Peace Index Iceland is the most peaceful country in the world.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

- (1) Only (a) (2) Only (b)  
 (3) (a) and (b) (4) None of the above

150. जी - 4 या गटात पुढीलपैकी कोणत्या देशांचा समावेश होतो ?

- (a) जपान (b) जर्मनी (c) ब्राझील  
 (d) भारत (e) चीन (f) दक्षिण अफ्रिका

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a), (b), (c) आणि (d) (2) फक्त (b), (c), (d) आणि (e)  
 (3) फक्त (a), (c), (d) आणि (e) (4) फक्त (a), (b), (d) आणि (f)

The G - 4 group includes :

- (a) Japan (b) Germany (c) Brazil  
 (d) India (e) China (f) South Africa

Answer options :

- (1) (a), (b), (c) and (d) (2) (b), (c), (d) and (e)  
 (3) (a), (c), (d) and (e) (4) (a), (b), (d) and (f)

- o o o -

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

### सूचना — ( पृष्ठ 1 वरून पुढे.... )

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

### नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. "अंगावर काटा उभा रहाणे" या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

- |                      |                   |
|----------------------|-------------------|
| (1) अंग शहारणे       | (2) रोमांचित होणे |
| (3) अतिशय भिती वाटणे | (4) बहरून येणे    |

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) अतिशय भिती वाटणे" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल, यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK